

Album amicorum van Dr. Bernardus Paludanus ca 1575

Koninklijke Bibliotheek te 's -Gravenhage, aanvraagnummer 133 M 63

Wapenbeschrijvingen: Anton C. Zeven, Wassenaar, 2017.

P0067 fol 000v afbeelding van Dr. Bernardus Paludanus

Hij werd als Berend ten Broecke te Steenwijk op 28 oktober 1550 geboren. Hij studeerde medicijnen in Padua. Tijdens zijn studie reisde hij door Engeland, Palestina en midden-Europa. Hij werd stadsdokter te Enkhuizen, waar hij op 3 april 1633 overleed.

Hij werd in de Zuiderkerk begraven, waar een monument voor hem is opgericht. Hierop zijn wapen. Zijn "Rariteitenkabinet" is uiteindelijk in het Koninklijk Museum te Kopenhagen terecht gekomen.

Tijdens zijn reis door Palestina zal hij Jeruzalem hebben bezocht, maar een bevestiging door een Jeruzalem-kruis wordt niet vermeld. Op pagina 1387 fol 158v vinden we een dergelijk kruis bij het wapen van een niet met name genoemde "vriend".

In zilver drie rode schelpen (2-1), vergezeld in het schildhart van een vierspakig zwart wiel. Schilddekking: twee zwarte ? op rechts zilver en links gouden ?.

Bron van de afbeelding: www.thijspostma.nl/wapens (1 april 2017). Gefotoshoot. Wapens in Enkhuizen. Grafmonument in de Zuiderkerk.

Zie voor meer informatie > internet.

Paludanus' album bevat vele afbeeldingen van vooral personen in een bepaald kostuum. Hieronder volgen alleen die bladzijden waarop een wapen is getekend. Helaas is bij een groot aantal wapens de naam van de wapenvoerder niet vermeld. Onder hen zullen ook bezoekers aan zijn persoon en zijn Rariteitenkabinet in Enkhuizen verscholen zitten. Door het internationale karakter van zijn "vriendenkring" zal het niet gemakkelijk zijn om alle wapens op naam te brengen. Ik denk dat Paludanus zelf de schilder van de wapens was. Het kon even duren voor hij het wapen geschilderd had en misschien is dat de reden dat er zoveel "naamloze" wapens zijn afgebeeld.

Tot slot nog: aangezien er nogal wat kwaliteitsverschillen in de tekeningen zitten, denk ik aan de mogelijkheid dat Paludanus zich uit belangstelling een Noord-Italiaans handgemaakt "kostuumboek" heeft aangeschaft, en dat hij in dit boek tijdens zijn studie en ook in Enkhuizen de wapens van "vrienden" werden aangebracht. Zoals ik al schreef, denk ik dat Paludanus zelf de tekenaar van de (meeste) wapens is. Ik ga ervanuit dat zijn medische talent op een hoger niveau stond, dan zijn tekentalent.

P1075 fol 105v. N.N.

In silver een zwarte paal. Helmtaken: een gouden kroon getopt door een achtspakig wagenwiel, waarvan de rechterhelft zwart is en de linkerhelft zilver is en waarop drie struisveren, de rechter zilver, de middelste gedeeld zilver en zwart, en de linker zwart. Dekkleden: zilver en zwart.

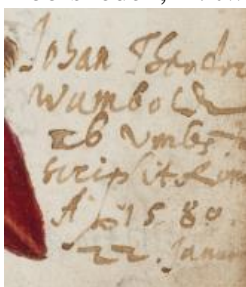

P1085 094v. N.N.
In zilver een zwarte ossenkop met gouden gouden vlammen uit zijn bek en oren. Helmteken: een gouden kroon, waarop twee olifantstrompen, de rechter zwart, de linker zilver.

P1187 fol 302v. Johan Theodorus Wambolder, anno 22 januari 1580, ab Umb--, wsl. Umstadt.

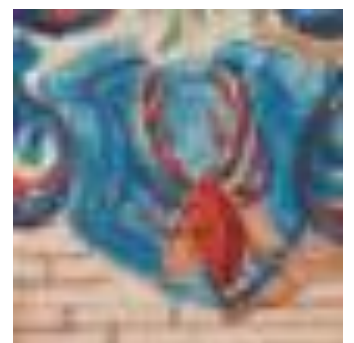
Doorsneden, A. twee maal gedeeld, elk rechthoek linksschuin gedeeld, van zilver en zwart, B. gedeeld, elk rechthoek als in A. Helmteken: op een gouden kroon een naar rechtsgewend zwart-wit gevlekt hondje? met gouden halsband. Dekkleden: zwart en zilver.

P1250 fol 359r. Christoffel de Kemp tot ewiger memo[rie], 1579

In zilver een gouden burcht met roodgesloten poort, en uit de burchttoren een zwarte man met gouden haren, houdend in elks hand van zijn gespreide arm een zwart goudgevest zwaard met e punt omlaag. Helmteken: de burcht met man van het schild. Dekkleden: rood en goud.

P1366 fol 170r. N.N.

In blauw een rode hertenkop met gouden hangende oren. Helmteken: op een rode en blauwe wrong de rode stangen van het hert. Dekkleden: rood en blauw. ACZ: rood op blauw is heraldisch ongebruikelijk.

P1370 fol 167r. Misschien Hieronimus Michaël ----ff Parijs? 10 juni 1539.

In zwart twee gouden schuinbalken. Helmteken: uit een gouden en zwarte muts een uitkomende aanzierende gouden leeuw met gespreide voorpoten. Dekkleden: zwart en goud.

P1387 fol 158v.
N.N.

In blauw een blauw schildje dat beladen is met rode bebladerde plantentakjes, en waaroverheen twee gouden dwarsbalken. Helmteken: op een gouden en blauwe wrong twee olifantstrompen doorsneden blauw-goud-blauw-goud-blauw. Dekkleden: blauw en goud. Rechtsboven: het Jeruzalemkruis, linksboven: het halve rad en zwaard van Ste. Catharina.

ACZ: volgens de kleurverdelingen van de trompen is het wapen van blauw, beladen met twee gouden dwarsbalken. Was deze persoon een Jerusalemvaarder en lid van een St. Catharina-broederschap?

P1411 fol 124v. N.N.

In blauw een zilveren hoefijzer met de kalkoenen omhoog, vergezeld binnen het hoefijzer van een gouden breedarmig kruis, dat op een paaltje staat, dat op het ijzer staat, alles goud. Helmteken: het hoefijzer met het kruis van het schild. Dekkleden: zilver en blauw.

P1483 fol231v. N.N.

In blauw een gouden dwarsbalk, beladen met een blauwe drie blauwe tau-kruisen naast elkaar. Helmteken: een zilveren antieke vlucht, waarvoor drie gouden tau-kruisen, de rechter groter dan de twee linker. Dekkleden: blauw en goud.

ACZ: de tau-kruisen in het helmteken zijn voor mij bepalend, dat de dwarsbalk beladen is met tau-kruisen en niet met een barensteel met drie hangers. Dit laatste is heraldisch ongebruikelijk.

P1490 fol 223r. N.N.

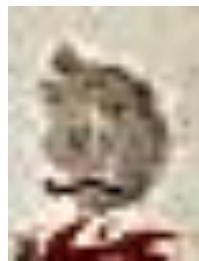
Gevierendeeld, 1 en 4. in rood twee zilveren, goudgenagelde berenpoten naast elkaar, 2 en 3. in goud drie zwarte berenpoten boven elkaar, die in kwartier 2 met de nagels neer rechts, die in kwartier 3 naar links. Twee helmtekens, rechts: op een gouden kroon twee naast elkaar geplaatste zilveren berenpoten met gouden nagels, links: op een gouden kroon twee zwarte berenpoten naast elkaar. Dekkleden: rechts rood en zilver, links: zwart en goud.

P1506 fol 119r. N.N.

Doorsneden van rood en zilver, in kwartier 1 een uit de snijlijn komend springend zilveren paard. Helmtteken: uit een zilveren en rode wrong het paard van het schild uitkomend. Dekkleden: rood en zilver.

ACZ: kleding van een student in Padua. In een dergelijk kostuum moet Paludanus ook hebben gelopen.

P1507 fol 198r. N.N.

Gedeeld, I. misschien drie aanzijnde roodgetongde gouden leuvenkoppem, II. onduidelijk. Helmtteken: misschien een zilveren antieke vlucht. Dekkleden: zilver en rood.

P1508 fol 197r. Johannes Hugelius I.V.D., Heidelberg 17 juli

ACZ: Hügel te Heidelberg.

Dm Bernhardo then Broeck Med: Doct:

Med: Doct: betekent dat de bijdrage in Enkhuizen werd aangebracht.

Tweemaal doorsneden, A, in blauw een gouden ?, B, in zilver een blauwe ?, C, in blauw een gouden ?. Helmtaken: twee naar buiten gebogen berenpoten?, de rechter blauw, houdende de gouden wapenstuk uit het schild, en de linker goud houdende het blauwe wapenstuk uit het schild. Dekkleden: blauw en goud.

ACZ: de naam Hügel is in het nederlands heuvel of hoop. Misschien zijn het mollen die molshopen maken.

P1515 fol 198r.

N.N.

In waarschijnlijk goud twee blauw punten, komende uit de schildrand en naast elkaar, elk getopt met een blauwe mogelijk schijf, elk beladen met gouden penninkjes (1-3-2). Een helmtaken: twee gouden trompen elk beladen met een punt en schijf van het schild.

Dekkleden: blauw en zilver.

P1518 fol 174r. Daniel Heseler, 25 mei 1579

Gevierendeeld, zwart en zilver, en een rood schildhoofd. Helmteken: twee olifantstrompen, de bovenhelft rood, de ander helft als het schild. Dekkleden: rood, zilver en zwart.

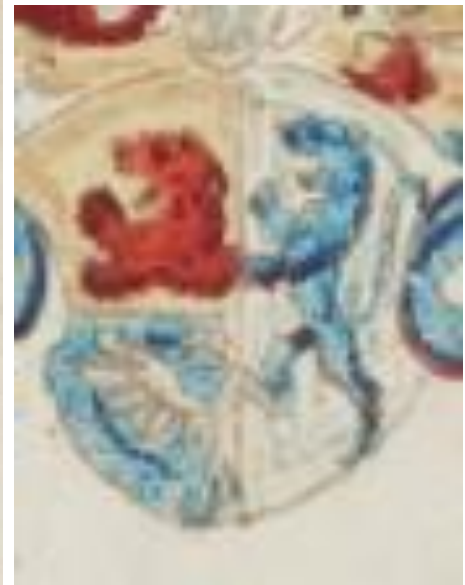
ACZ: de trompen zouden kunnen duiden op een wapen: doorsneden, A. effen rood, B. gevierendeeld zwart en zilver.

P1521 fol 144r. Vermoedelijk B---

blauw.

In blauw een uitgerukte bebladerde groene boom, de stam beladen met een zwarte letter B. Helmteken: de boom en de B van het schild. Dekkleden: zilver en

P1522 fol 141v. N.N.

Gedeeld, I, doorsneden, A. in goud een uit de deellijn komende rode leeuw met misschien zwart gekleurde nagels, B. in blauw een uit de deellijn komende gouden (of goudgerande zilveren) adelaar, II. in zilver een blauwe klimmende leeuw, mogelijk met zilveren zolen van zijn poten.

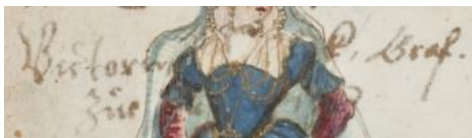
Helmteken: een gouden kroon, waaruit de blauwe leeuw van kwartier II komt tussen een rode en gouden tromp.
Dekleden: zilver, goud, blauw en rood.

ACZ: de gouden onderkaak zal een gouden tong moeten voorstellen.

P1535 fol 135r. Jacobus Randolphus Anglus, Patallij Antenoris 14 juni 1575
Voor Bernardo Ten Brock.

In spiegelschrift: *Victori[-] C. Draf. Zue*

Gevierendeeld. 1 en 4. in blauw een zilveren schuinkruis, beladen van vijf schuinrechts geplaatste rode vogels, op elke arm één en één op het kruispunt, 2 en 3. in rood een gouden zittende eekhoorn, kwartierhoofd goud. Het schild wordt door een vrouw voor het lichaam gehouden.

P1538 fol 129r. N.N.

Georgius, Patallij, Antenoris

In zilver een boom met blauwe kruin en gouden stam, met om de stam een gouden kroon. Helmteken: de boom met kroon van het schild, de stam bruin. Dekkleden: rood en blauw.

P1541 fol 120r. N.N.

In rood een zilveren eenhoorn met gouden hoorn en mogelijk goudgehoefd. Helmteken: op een gouden kroon twee trompen, de rechter doorsneden rood en zilver, de linker zilver en rood, en tussen de trompen een rode vierbladige bloem, rood getipt en goud geknopt. Dekkleden: zilver en rood.

P1542 fol 119r. N.N.

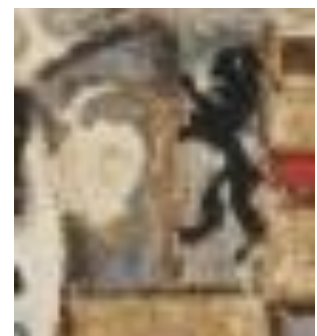
In rood een zilveren bijl met gouden steel; op het blad een merk. Helmteken: op een gouden kroon de bijl van het schild, waarbij het merk^{45°} gedraaid is. Dekkleden: rood en zilver.

ACZ: zie P1766.

P1543 fol 117r. N.N.

In rood een zilveren hamei waarvan de drie balken van boven naar beneden in grootte afnemen. Helmtken: op een gouden kroon een eveneens gouden met naar links gerichte steel kom waaruit een uitkomende zilveren (of zwarte) zwartgehoornde en roodgetongde springende stier. Dekkleden: rood en zilver.

P1545 fol 155r.
Gaspar van Bernstein.

Gevierendeeld, 1 en 4. in zilver een zwarte goudgetongde beer, die tegen een gouden boom staat, 2 en 3. in goud een rode dwarsbalk. Helmtken: een gouden kroon waaruit een zwarte roodgetongde beer komt. Dekkleden: zwart en zilver.

ACZ: kwartieren 1 en 4: wapen van Bernstein. Een eikenboom met gouden eikels waartegen een zwarte goudgetongde beer staat, beide op een groene grond.

P1546 fol 114r

S. Freunt (een peroonsnaam?)

Gedeeld, I. in rood een zilveren leeuw, II. in zwart een grote gouden (sier)lelie. Helmtaken: een geharnaste man met verenpluim op zijn gouden muts tussen een vlucht, de rechter vleugel doorsneden goud en zwart en de linker doorsneden rood en zilver. Dekkleden: rechts goud en zwart, links rood en zilver.

P1547 fol 133r. N.N.

In zwart een gehoornde bok stappende op een drieberg, alles goud. Helmtaken: op een gouden kroon een zwarte rechter vleugel en de bok van het schild komen. Dekkleden: goud en zwart. ACZ: misschien is de bok goudgekroond.

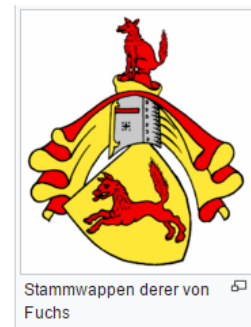

P1548 fol 112r. Ant. Jo[ann]es Engelbertus á Laut, 1579

Gedeeld, I. in rood een gouden dwarsbalk, overallesheen een zilveren schuinbalk, II. in goud drie zwarte kepers boven elkaar. Helmtaken: op een halve gouden ring een boom met bruine stam en groene kruin. Dekkleden: rechts rood en zilver, links zwart en goud,

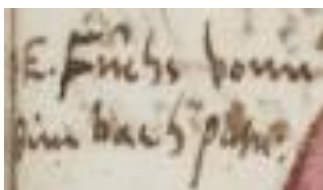

[//de.wikipedia.org/wiki/Fuchs](https://de.wikipedia.org/wiki/Fuchs)) Adelsgeschlecht

Stammwappen derer von Fuchs

P1549 fol 111r E. Fuchs von Bimbach., 1579.

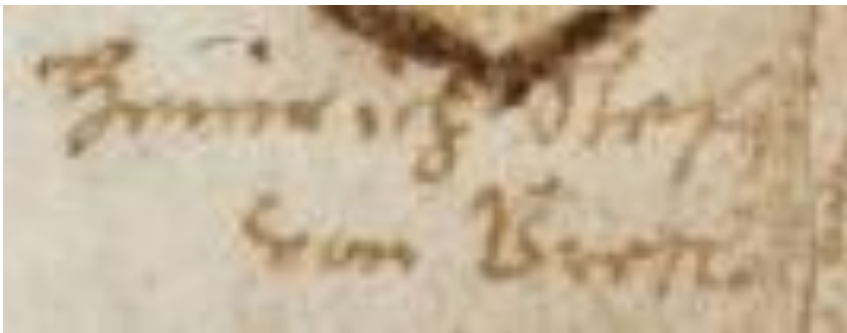
In goud een zwart schildhoofd, en overallesheen een springende rode vos. Helmtaken: een zittende rode draak. Dekkleden: goud en rood.

ACZ: Volgens de afbeelding in wikipedia is de draak een verworpen zittende rode vos.

P1550 fol 110r N.N. Misschien: Heinrich Steff Von Bern.

In goud een zwarte schuinband, beladen met een gouden klimmende gevleugelde draak.
Helmteken: op een gouden kroon een roodgetongde draak uitkomend, houdend een gouden
staaf in de voorpoten. Dekkleden: goud en zwart.

ACZ: de draak in de schuinbalk bewerkt. Rechtsboven is de bladzijde afgebrokkeld, waardoor
rood van het wapen van de volgende bladzijde is te zien.

P1551 109r.
N.N.

In rood een grote zilveren ring, erbinen beladen met een zilveren driebladig takje.
Helmteken: een rode vlucht, elke vleugel als het schild. Dekkleden: rood en zilver.

P1555 329r. N.N.

In goud een goudgemonde en -geopende omgewende zwarte hoorn, waarop een eveneens zwarte dorre boom met vier zijtakken staat.
Helmteken: op een gouden kroon een antieke eveneens gouden vlucht de linkervleugel beladen met het wapenstuk uit het schild. Dekkleden: zwart en goud.

ACZ: Twee roerers een stuurboord en één aan bakboord. De boeg moet het verschil opheffen, maar hoe?

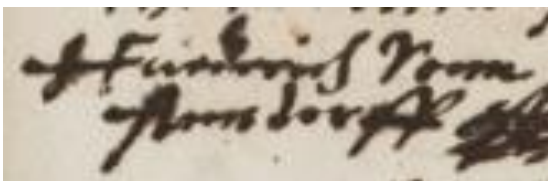

N.B. De roeiers

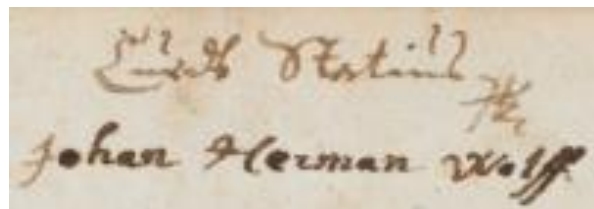
P1553 200r. Christophius von Ibenburg, uii = vii – 7 juli 1580

In rood een gouden schuinbalk, de heraldisch rechterzijde beladen met drie zwarte rotsen. Helmteken: een zwarte of zilveren goudgekroonde slang kronkelend om een aan de top gevorkte bruine staf tussen twee trompen, doorsneden rood en goud. Dekkleden: rood en goud.

P1556 fol 327r. Hindrich Vom Steindorff.
Of Stein/Steen/Stun

In goud een springende zwarte bok. Helmteken: een gouden kroon waaruit de bok van het schild komt. Dekkleden: zwart en goud.

P1635 fol 476r. Twee namen: Everdt Statius, en Johan Herman Wolff. Op geplakte afbeelding en bovenrechts het blz.nummer met zwarte inkt veranderd.

In de 18de eeuw leefde een naamgenoot Johann Hermann Wolff.

In zilver een bruin springend hert met drie groene gedopte eikels aan takjes in de bek.
Helmteken: uit een zilveren en rode wrong het hert van het schild uitkomend. Dekkleden: zilver en rood.

P1636 fol 474r.N.N.

Opgeplakt. Een mogelijke naam afgeknipt.

Een ordekrus met op het hart een ovaal wapenschildje: gevierendeeld, 1. in rood een gouden spoor met zilveren rad, 2. in blauw een goud gekroonde zwarte S, 3. in blauw een naar links gewend zilveren springend paard, 4. in rood een gouden hondenkop net hals. Helmteken: een gouden kroon.

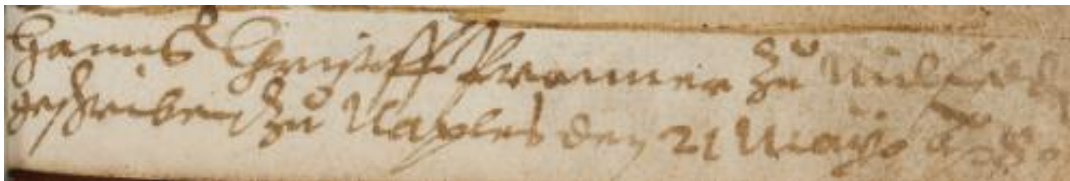
ACZ: het wapenschild hoort bij het ordekrus.

P1691 325r 21 mei 1580.

Gamus Christoff Kranner zu Nulfr--- Insh—zu Naples

Gevierendeeld, 1 en 4. in goud een zwarte ? fontein, 2 en 3. in zilver twee grote aangesloten rode ruiten. Helmteken: op een gouden kroon een uitkomende zilveren leeuw tussen twee trompen, de rechter doorsneden van goud en zwart, de linker van rood en zilver. Dekkleden rechts zwart en goud, en links rood en zilver.

P1746 175r. N.N.

In goud een blauw en zilver in vijf kolommen en drie rijen geschakeerde dwarsbalk. Helmteken: op een gouden kroon twee gouden trompen, elk beladen met de dwarsbalk van het schild. Dekkleden: goud en blauw.

P1766/1767 fol. 133r. N.N.

In rood een bijl met gouden steel en zilveren blad. Twee helmtekens: rechts, op een gouden kroon een zilveren vlag, rechts een gouden paal.

ACZ: zie P1542.

P1771 fol 127r. N.N.

In blauw een rode lage keper beladen met vijf gouden blokjes, de middelste verticaal de andere twee in de richting van het been, vergezeld van drie rood en zilveren achtspakige wielen, op de velgen 20 kleine onduidelijke gekleurde borstbeelden staande. Helmteken: op een gouden en blauwe wrong een goudharig aanzierend hoofdje tussen een gouden vlucht. Dekkleden: blauw en goud.

P1779 fol 104r. N.N.

Een manspersoon, rechter helft de rechter helft van een soldaat met in de rechterarm een vaandel bestaande uit een witte doek, waarop een zwarte dubbelkoppige adelaar, en de linker helft de linker helft van een geleerde met

onder de linkerarm een boek Aan de voeten een boek, een lans en een zwaard. Tekening (onduidelijk): een ossenkop met bellen? op de punten van de hoorns.

P1783 fol 096v. N.N.

Gedeeld, I. in zilver een rode dwarsbalk, II. in zilver een eveneens zilveren naar links gewende op de achterpoten staande vos met een gevederde buit in de bek. Helmteken: op een gouden kroon de vos en zijn buit van het schild uitkomend. Dekkleden: rood en zilver.

P1788 fol 090v. N.N.

Gevierendeeld, 1 en 4. in blauw een gouden leeuw, die in kwartier 1 omgewend, 2 en 3. gekapt van rood en zilver; in rood een zilveren ring en in zilver een rode ring; een hartschild: in zilver een gouden gekanteelde toren, vergezeld links en rechts van een naar de toren gewende rode leeuw. Drie helmtekens: rechts: uit een gouden kroon een roodgetongde leeuw van kwartier 1 uitkomend, midden: uit een gouden kroon een aanzierende gouden leeuw met de voorpoten omhoog, links: een antieke rode vlucht beladen met een zilveren punt en rode ring. Dekkleden: rechts: zwart en goud, links: rood en zilver.

ACZ: duiden de kleuren van de rechter dekkleden erop dat de kwartieren 1 en 4 zwart moeten zijn?

P1859 fol 300r. N.N.

In zilver een gouden schuinlinks geplaatste ladder met drie sporten. Helmteken: uit een gouden kroon drie zilveren struisveren. Dekkleden: blauw.

P1860 fol 294r. N.N.

Doorsneden, A. in silver een half naar rechts gewende opvliegende gouden adelaar, B. geschakeerd in acht kolommen en zes rijen rood en goud. Helmtteken: de adelaar van het schild. Dekkleden: twee mogelijk groen omkransde gouden naakte mannen. Dekkleden: rood en goud en silver.

Slot

P1502 fol 203v. Sint Antonius met zijn tauherdersstaf, maar zonder varken en bel.